

reent, man troer virkelig, at man vil kunne holde det i Bængden, at det skal berde paa en Naade, om En eller Anden faaer et Theaterprivilegium. Og til Hvem er det, man hidtil har givet saadanne Privilegier? Hvem er det, man har udseet værdige dertil? Ja, det er vistnok meget hæderlige og honnerte Medborgere, men jeg troer, at selve de Mænd, der have faaet disse Privilegier, ville være de Første til at indrømme, at de ikke staae paa noget exceptionelt Standpunkt enten i æsthetisk eller dramatisk Henseende.

Naar jeg skulde tillade mig at sige, hvad det egentlig er, der har manglet ved Affattelsen af denne Betænkning, saa er det det, at der har manglet Mod til at see Sagen, som den virkelig er, til at vælge mellem et Enten—Eller. Antager man, at Rigsdagen ikke vil give det tidligere Tilskud, som efter min Overbeviisning absolut behøves for at holde Theatret paa sin nærværende Plads, og gaaer man ud herfra som fra et Axiom — jeg gjør det ikke, — saa maa man tage Sagen ganske anderledes; man maa ikke nøies med et utilstrækkeligt Tilskud til de 3 Kunstarter, men foretrække et tilstrækkeligt til den ene. Skulde det virkelig være umuligt at faae det tidligere Tilskud, slutter jeg mig til det ærede Medlem for Narhuus Aints Iste Balsfreds (G. Winther). Lad os under den nævnte Forudsætning, som jeg isærligt betvivler, da holde et virkeligt og af Staten tilstrækkelig understøttet Skuespiltheater, et Theater, der svarer til théâtres français i Paris, hvor der slet ikke opføres andet end Skuespil og mindre Lydspil, og lad os, naar saa maa være, afskaffe Operaen og Balletten. Naar man i Forbigaaende har nævnt, at der maaskee kan spares Noget ved at stryge Balletten alene, saa er det urimeligt; thi Balletten er slet ikke forholdsvis dyr; det, der især koster Penge ved Balletten, er Orkestret; lader man det, og altsaa Operaen, blive, vil Besparelsen blive Intet. Hvis man altsaa vilde sige: haade Opera og Ballet maae forsvinde, saa kan jeg, skjøndt det vilde smerte mig, efter min Opfattelse forstaae det, især naar man stiller sig paa dette ubelukkende nationale Standpunkt og reent glemmer, at Kunsten er universel; jeg

kan forstaae, at man siger: Vi vilde alene beholde og understøtte et Theater for det reciterende Skuespil. Og det kunne de Herrer faae for et Tilskud af 30,000 Rd.; dersom de vilde give 30,000 Rd., saa vilde de kunne faae saa god Comedie paa det kongelige Theater, som man i det Hele taget kan frembringe her i Landet; ogsaa den Indflydelse, som Kunsten har paa vor hele Udvikling, vil ganske vist ad den Vej for en Deel kunne bevares. Det er, som sagt, ikke mit Dunst, at noget Saadant skulde skee, og jeg er langt fra blind for, hvilken Betydning det har, at netop disse tre Kunstarter ere samlede, og hvorledes den ene heldig virker paa den anden. Jeg veed meget vel, hvad der kan anføres i saa Henseende, men jeg siger: Naar Rigsdagen ikke vil give de Penge, der fordres til at holde Hævd over det Hele, saa lad os foretrække at holde Haanden alene over Skuespillet, fremfor at Theatret efterhaanden skal blive en Samling af Middelmådigheder, saa det Hele synker ned og nivelleres som saa meget Andet; lad os da istedetfor tre Kunstarter holde paa een, og lad os understøtte den kraftigt og virksomt. I Commissionens Sted vilde jeg, som sagt, ikke være gaaet ud fra, at Rigsdagen vilde nægte at give samme Tilskud som hidtil. Jeg vilde have følt mig overbevist om, at Rigsdagen fuldt vel veed, at Kunst, Videnskab og Religion ere de tre Factorer, hvormom vor hele Tilværelse dreier sig; og da jeg har seet, at Rigsdagen understøtter Videnskab og Religion paa en meget rundelig Maade, da jeg til Exempel har seet den bygge et Museum til Beløb af maaskee en halv Million for udstoppede Fugle, da jeg har seet den bygge Observatorier, Laboratorier, Bibliotheker, kort sagt, seet den i beslægtede Retninger vise en Rundhaandethed, som jeg finder prisværdig, vilde jeg aldrig have troet, at Rigsdagen, naar det kom til Stykket, netop om Kunsten skulde sige: Her er Stedet til at tjene 10 eller 15,000 Rd.! Thi hvad er det, der tjenes ved denne Betænkning, som dog ødelægger Theatret? Det er jo rene Bagatel-ler ligeoverfor de store Summer, som vi ellers udgive til andre Diemed. Jeg vilde i Commissionens Sted have forelagt en Betænkning, som paa en fyldestgjørende Maade godtgjorde,